

Rīts: *Piektdiena, 9. augusts, 1935*

sevišķi Skaista dzimtene jļ Zilais kalns

Saule jau pacēlusies labi augstu pie debess, izklaidējusi miglu, nožāvējusi rasu un pilnā spožuma lej savu gaismu pār jau nopļautām vai patlaban pļaujamām pļavām, zaļajām vasarāja un, jau zeltoties sākušām, rudzu druvām. Debess ir skaidra, tikai dažī balti, pūkām līdzīgi mākonīši plūst pa zilo velvi. Vīstošas zā-les smaršas pilno gaisu reizēm satricina viegla vēsma, nesdama līdz spirdzinošu

'Ss'imu.

šorīt ar draudzeni Mildu atstājām pilsētu, lai dotos uz vienu no Ziemeļvidzemes skaistākajām vietām — teiksmaino Zilo kalnu. Tas vairs nav tālu, varbūt, kilometri pieci, jo aiz robotajām mežu galotnēm redz paceļamies kalna zili migloto virsotni. Abās pusēs ceļam atrodas pļavas, no kurām līdz mūsu ausīm atlido izkapā "ņākoņa un pļāvēju valodfs.

Saule kāpj arvien augstāk, lielceļa smilts kļūst karsta, un līdz ar te mūsu soļi gausāki. Bet mērķis ar ir k'āt, jo kalna vi sone nav redzama, tā tad esam)/ ' ' t niekājē

Ceļš caur mežu sāk vīties augšup. Priedes pamirām iz; -:nās ar ozoliem, liepām, bet sevišķi daudz ir lazdu. Saule nevar izlauzties cauri biezajai lapotnei, tādēļ mežu un ceļu ietērpj zaļgana krēsla. Pēkšņi priekšā iznirst saules spožuma pielijis laukums, uz kura paceļas sešstā-vīgs novērošanas tornis.

Krūtīs kaut kas saviļņojas. Atrodamies senlatviešu svētajā vietā — kalna virsotnē. Pirms gadu simteņiem te pacē-lās upuru altāri un skanēja lūgšanas. Se svētku dienās sapulcējās zemnieki no pla-šas apkārtnes, lai svinētu svētkus un visi kopā priecātos, še karavīri zvērēja uzticību dzimtenei un vadonim, še skanēja arī kara taures aicinādamas karotājus un norisinājās cīņas latviešu — igauņu starpā. Teika stāsta, ka Zilajā kalnā esot nogrimusi senlatvju varoņa Imantas pils. F'.dreiz, kad migla ap kalnu nozudīšot, tad pils atkal celšoties augšā. Tā ir teika. Lai gan vēl tagad kalnu sedz migla, tomēr Imantas gars ir modies latviešu tautā. Kādā no blakus uzkalniņiem atradies avotiņš, kura ūdens dziedinājis acu kai tes. Kāda sieva mazgājusi avotiņā ve ļu, un no tā laika tas aiztecējis citur. Avotiņa vieta vēl tagad redzama.

Lapu sega liedz skatu uz apkārtni, tādēļ, lai to redzētu, kāpjām tornī. Pamazām ceļamies pāri kokiem, līdz beidzot tie guļ pie mūsu kājām un visa plašā apkārtnē redzama kā uz plaukstas. Mums apakšā, kalna virsotnē aug lapu koki, zemāk egles un priedes. Tālāk nenoteiktā kārtībā mainās meži, lauki, sētas un pļavas, līdz tālumā izdziest miglā. Apvār-šņa malā kā zila svītra mirdz Burtnieku ezers; vairākās vietās ka sudraba lentas aizvijas upes. Kur vien veries, visur pla-šums — Latvijas āres. Gribētos saukt, lai skan pāri visam novadam: «Latvieši, pulcēsimies atkal Zilajā kalnā! Lai mūsu dziesmas skan tāpat kā senāk! Neaizmirsīsim sentēvu tikumus!" Kā ūdens straume palu laikā, prieks par redzēto skaistumu laužas uz āru. „Milda", es saku, „mēs tiešām varam būt laimīgas!" «Kā-pēc tu tā domā?" — „Lūk, tāpēc, ka mēs esam Latvijas bērni! Ka viss, ko še redzam, pieder mīlta dzimtenei. Un tas ir tikai maza daļiņa no tā, kas atrodas mū su zemē. Vai Latvija nav skaista? I .ai arī citās zemēs daba ir daudz lepnāku, krāsām bagātāka; lai viņām ir lielas ii*j«-«, augsti kalni, tad tomēr Latvijas mion. .* • skaistums man liekas pārāks pax tam Man šķiet, ka nevar būt neviena, kurš neatzītu Latvijas skaistumu. Un mums — jaunajai paaudzei ir jācenšas, lai mū-su dzimtene taptu ar katru dien u skaistā-ka. Būsim Latvijai labi

bērni!" — „jā, tev taisnība! Māte Latvija mūs visus ir auklējusi un mums viņai jāatmaksā ar dārgāko, kas mums ir — ar savām sirdīm. Mūsu mīlai jāpieder vienīgi tēvzemei!"

Vēl reizi pārļaižam skatus pār visu apkārtni un klusēdamas kāpjam lejup. Lai labāki paliktu atmiņā, pārstaigājam vēl visu Zilo kalnu un tā tuvāko apkārtni. Tad, pēcpusdienas saules tveicē, sākam mērot ceļu atpakaļ uz rāmo kūrorta pilsētu Valmieru, lai vēsajos Gaujas viļņos noskalotu ceļa sviedrus un putekļus. Ardievu Zilais kalns!